

ОТЗИВ

на доц. д-р Петя Георгиева

член на научното жури за оценка на качествата на дисертационния труд

на **Силвия Илиева Иванова**

на тема: *Химически състав и типология на археологически находки от мед и медни сплави през бронзовата епоха по днешните български земи,*
представен за присъждане на **образователна и научна степен Доктор**

Силвия Иванова е завършила специалност археология в СУ "Св. Климент Охридски"- бакалавърска степен през 2005 г. и магистърска през 2007 г. в програмата по археометрия. По време на следването има изявени интереси са в областта на праисторията и най-вече бронзовата епоха. От 2008 г. е редовен докторант към катедрата по Археология на Исторически факултет, СУ "Св. Климент Охридски". По време на докторантурата е била на специализации в American School of Classical Studies в Атина, Гърция и в Deutsches Bergbaumuseum, Bochum, Германия. Владее английски език и ползва немски и руски език.

Представеният дисертационен труд се състои от две части – I. Текст и II. Каталог и Приложения. Текстът има общ обем от 275 страници (включително и библиографията), а Каталогът и Приложенията съдържат 96 страници текстова част, 33 табла, 7 карти, 3 сборни образа с микрофотографии на изследвани обекти и 3 таблици с аналитични данни за изследваните артефакти.

Изследването е посветено на находки от мед и медни сплави от бронзовата епоха от територията на България. Основен мотив за избора е да се продължи натрупването на данни за металургията от бронзовата епоха. Темата е актуална и дисертабилна. Тя е продължение на изследванията на Е. Черих, към които са добавени значително количество нови данни.

Цели, поставени в изследването са: да се провери доколко съществува зависимост между химическия състав на изследваните артефакти, формално-типологическите, хронологическите и регионалните им характеристики, а също до се изследват методите на производство на различните видове бронзови предмети. За нуждите на изследването са разширени и допълнени съществуващи класификационно-типологически схеми.

Определен е химическият състав и са анализирани резултатите на 261 находки от бронзовата епоха. За съжаление, те не са разпределени равномерно хронологически и териториално, по чисто субективни причини - липса на възможности за вземане на проби от всички известни находки. На 20 артефакта е направен металографски анализ за определяне технологията на изработка; представени са нови доказателства за ранна поява на калаен бронз в България

Основни резултати от изследването с приносен характер са: натрупани са значително количество нови данни от неизследвани досега артефакти за металургията от бронзовата епоха, при това напълно съпоставими със събраните при предишни изследвания; резултатите от анализите показват липса на стабилна зависимост между данните за местонахождение, хронология и видова характеристика на артефактите; установена е зависимост между химическия състав и функцията на различните артефакти, което се интерпретира като висока специализация на древните металурзи; на базата на металографско изследване е проследена технологията на изработка на различни видове артефакти.

Представеният от **Силвия Илиева Иванова** дисертационен труд, отговаря на всички изисквания за присъждане на **образователната и научна степен „Доктор”**, което ми дава основание да го препоръчам на уважаемото научно жури за успешна защита.

12 юни 2013 г.

Доц. д-р Петя Георгиева